

A. DEN EUROPEISKE LANDSKAPSKONVENSJON

Innledning

Europarådets medlemsstater, som undertegner denne konvensjon,

som tar i betraktning at Europarådet har som mål å oppnå større enhet mellom medlemmene for å trygge og virkeliggjøre de idealer og prinsipper som er deres felles kulturarv, og at dette målet forfølges særlig ved å inngå avtaler på det økonomiske og sosiale området,

som er opptatt av å skape en bærekraftig utvikling basert på en harmonisk balanse mellom sosiale, økonomiske og miljømessige behov,

som påpeker at landskapet spiller en viktig rolle av allmenn interesse på det kulturelle, økologiske, miljømessige og sosiale plan, og utgjør en ressurs som er gunstig for økonomisk aktivitet, og at vern, forvaltning og planlegging av landskap kan bidra til å skape arbeidsplasser,

som er seg bevisst at landskapet bidrar til å danne lokale kulturer, og at det er et grunnleggende element i Europas natur- og kulturarv som bidrar til folks velvære, og til å styrke den europeiske identitet,

som erkjenner at landskapet er en viktig faktor for folks livskvalitet overalt: i byområder og i spredtbygde strøk, i områder som oppfattes som lav verdi på grunn av belastninger eller forfall, til hverdagslige omgivelser såvel som i områder som er kjent for å være særlig verdifulle,

som merker seg at utviklingen av produksjonsteknikkene innen jordbruk, skogbruk, industri og gruvedrift og innen distrikts- og byplanlegging, samferdsel, infrastruktur, fritids- og reiseliv samt generelle endringer i verdensøkonomien i mange tilfeller framskynder forandringer i landskapet,

som ønsker å imøtekomme folks ønske om å kunne oppleve særlig verdifulle landskap og om å medvirke aktivt til utviklingen av landskapene,

som tror at landskapet er et vesentlig element i den enkeltes sosiale utfoldelse, og at vern, forvaltning og planlegging medfører rettigheter og ansvar for alle,

som viser til de eksisterende folkerettslige tekstene om vern og forvaltning av natur- og kulturarv, distrikts- og arealplanlegging, lokalt selvstyre og samarbeid over landegrensene, særlig Konvensjon om vern av ville europeiske planter og dyr, og deres naturlige leveområder (Bern, 19. september 1979), Konvensjon om vern av Europas faste kulturminner (Granada, 3. oktober 1985), Europeisk konvensjon om vern av den arkeologiske kulturarv (revidert) (Valletta, 16. januar 1992), Europeisk rammekonvensjon om interkommunalt grensesamarbeid mellom lokalsamfunn eller myndigheter (Madrid, 21. mai 1980) samt dens tilleggsprotokoller, Europeisk Charter om lokalt selvstyre (Strasbourg, 15. oktober 1985), Konvensjon om biologisk mangfold (Rio, 5. juni 1992), Konvensjon om bevaring av verdens kultur- og naturarv

(Paris, 16. november 1972) og Konvensjonen om tilgang til informasjon, offentlig medvirkning i beslutningsprosessen og adgang til rettsinstanser om miljøvern saker (Århus, 25. juni 1998),

som erkjenner at kvalitet og mangfold i Europas landskaper er en felles ressurs, og at det er viktig å samarbeide om vern, forvaltning og planlegging av denne ressursen,

som ønsker å innføre et nytt regelverk som utelukkende gjelder vern, forvaltning og planlegging av alle landskap i Europa,

er blitt enige om følgende:

Kapittel I - Almennelige bestemmelser

Artikkel 1 - Definisjoner

I denne konvensjon gjelder følgende definisjoner

- a. "Landskap" betyr et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkningen fra og samspillet mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer.
- b. "Landskapspolitikk" betyr de kompetente offentlige myndigheters utforming av generelle prinsipper, strategier og retningslinjer som gjør det mulig å iverksette bestemte tiltak med sikte på vern, forvaltning og planlegging av landskaper.
- c. "Mål for landskapskvalitet" betyr, for et bestemt landskap, de kompetente offentlige myndigheters utforming av publikums ønsker når det gjelder særtrekkene i landskapet i deres omgivelser.
- d. "Landskapsvern" betyr tiltak for å bevare og opprettholde viktige og karakteristiske trekk i et landskap når det er berettiget ut fra dets natur- og kulturminneverdi, som følge av dets naturlige utforming og/eller menneskers aktivitet.
- e. "Landskapsforvaltning" betyr tiltak som sikrer regelmessig skjøtsel av et landskap, slik at forandringer som forårsakes av sosiale, økonomiske og miljømessige prosesser styres og samordnes, med sikte på en bærekraftig utvikling.
- f. "Landskapsplanlegging" betyr sterke framtidrettede tiltak som tar sikte på å forbedre, istandsette og skape landskap.

Artikkel 2 - Virkeområde

Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 15, får denne konvensjon anvendelse på partenes territorium i sin helhet og dekker naturområder, spredtbygde områder, by- og tettsteder. Den omfatter landarealer, vassdrag og fjord-, kyst- og havområder. Den gjelder landskap som kan betegnes som særlig verdifulle, så vel som hverdagslige landskap som forringede landskap eller landskap i forfall.

Artikkel 3 – Mål

Målene med denne konvensjon er å fremme vern, forvaltning og planlegging av landskap og å organisere europeisk samarbeid på disse områdene.

Kapittel II – Nasjonale tiltak

Artikkel 4 – Ansvarsfordeling

Hver part skal gjennomføre denne konvensjon, særlig artikkel 5 og 6, i henhold til egen ansvarsfordeling, i samsvar med sine grunnlovsfestede prinsipper og administrative ordninger og i overensstemmelse med nærhetsprinsippet, samtidig som det tas hensyn til Europeisk charter om lokalt selvstyre. Uten å fravike bestemmelsene i denne konvensjon, skal hver part harmonisere gjennomføringen av denne konvensjon med sin nasjonale politikk.

Artikkel 5 – Generelle tiltak

Hver part forplikter seg til:

- a. å erkjenne i egen lovgivning at landskapet er et vesentlig element i folks omgivelser, et uttrykk for mangfoldet i deres felles kultur- og naturarv samt et fundament for deres identitet,
- b. å fastlegge og iverksette en landskapspolitikk som tar sikte på vern, forvaltning og planlegging av landskap ved å innføre særlige tiltak omhandlet i artikkel 6,
- c. å etablere prosedyrer som gir mulighet for medvirkning fra publikum, lokale og regionale myndigheter og andre med interesse for utforming og gjennomføring av landskapspolitikk omhandlet under bokstav b ovenfor,
- d. å integrere landskap i sin distrikts- og byplanleggingspolitikk og i sin politikk innen kultur, miljøvern, landbruk, økonomi og på det sosiale område, samt på andre områder som kan ha direkte eller indirekte innvirkning på landskap.

Artikkel 6 – Særlige tiltak

1. Bevisstgjøring

Hver part forplikter seg til å øke bevisstheten i det sivile samfunn, private organisasjoner og hos offentlige myndigheter om landskapets verdi, dens rolle og forandringer i landskapet.

B. Opplæring og utdanning

Hver part forplikter seg til å fremme:

- a. opplæring av spesialister i faglig vurdering og fysisk forvaltning av landskap,

- b. tverrfaglige opplæringsprogrammer i landskapspolitikk, vern, forvaltning og planlegging for fagpersoner i den private og offentlige sektor samt for berørte organisasjoner,
- c. undervisningsopplegg i skoler og universiteter som innen de aktuelle fagområder tar opp landskapets verdi, og spørsmål som reises i forbindelse med vern, forvaltning og planlegging.

C. Kartlegging og vurdering

1. Hver part forplikter seg til, med aktiv medvirkning fra interesserte parter, som fastsatt i artikkel 5 c, og med henblikk på å bedre kunnskapene om sine landskap,
 - a. i) å kartlegge sine egne landskap over hele sitt territorium,
 - ii) å analysere landskapenes karakter og hvilke krefter og trusler som fører til at de endrer seg,
 - iii) å merke seg endringene,
 - b. å foreta en vurdering av landskap som er blitt kartlagt på denne måten, der det tas hensyn til den særlige verdi interesserte parter og den berørte befolkningen tillegger dem.
2. Dette kartleggings- og vurderingsarbeidet vil bli støttet gjennom utveksling av erfaringer og metoder, som organiseres av partene på europeisk nivå i samsvar med artikkel 8.

D. Mål for landskapskvalitet

Hver part forplikter seg til å definere mål for landskapskvalitet for de landskapene som er blitt kartlagt og vurdert, etter offentlig høring i samsvar med artikkel 5 c.

E. Gjennomføring

For å gjennomføre landskapspolitikk forplikter hver part seg til å iverksette virkemidler med henblikk på vern, forvaltning og /eller planlegging av landskap.

Kapittel III – Europeisk samarbeid

Artikkel 7 – Internasjonale retningslinjer og programmer

Partene forplikter seg til å samarbeide for at landskapsdimensjonen tas med i betraktning i internasjonale retningslinjer og programmer, og til å anbefale, når det er aktuelt, at landskaphensyn innarbeides i disse.

Artikkel 8 – Gjensidig bistand og utveksling av informasjon

Partene forplikter seg til å samarbeide for å gi tiltak truffet i henhold til artiklene i denne konvensjon økt effektivitet, og særlig:

- a. yte hverandre teknisk og vitenskapelig bistand i landskapsspørsmål ved å samle og utveksle erfaringer og resultater fra forskningsprosjekter,
- b. fremme utveksling av landskapsspesialister, særlig med henblikk på opplæring og informasjon,
- c. utveksle informasjon om alle saker som omfattes av konvensjonens bestemmelser.

Artikkel 9 – Landskap på tvers av landegrensene

Partene skal oppmuntre til samarbeid over landegrensene på lokalt og regionalt nivå og, om nødvendig, utarbeide og iverksette felles landskapsprogrammer.

Artikkel 10 – Oppfølging av gjennomføringen av konvensjonen

1. Europarådets ministerkomité skal gi de eksisterende kompetente ekspertkomiteene, nedsatt i henhold til artikkel 17 i Europarådets vedtekter, ansvaret for å ivareta oppfølgingen av gjennomføringen av konvensjonen.
2. Etter hvert møte i ekspertkomiteene skal Europarådets generalsekretær oversende en rapport til ministerkomiteen om arbeidet som er utført, og om hvordan konvensjonen fungerer.
3. Ekspertkomiteene skal foreslå for ministerkomiteen kriterier for tildeling og regler for Europarådets landskapspris.

Artikkel 11 – Europarådets landskapspris

1. Europarådets landskapspris er en utmerkelse som kan tildeles lokale og regionale myndigheter og grupperinger av slike myndigheter, som innen rammen av en konvensjonsparts landskapspolitikk har innført en politikk eller tiltak for vern, forvaltning og/eller planlegging av sine landskap som har vist seg å være bærekraftige, og som således kan tjene som eksempel for andre lokale myndigheter i Europa. Utmerkelsen kan også tildeles ikke-statlige organisasjoner som har bidratt på spesielt fremragende vis til vern, forvaltning eller planlegging av landskap.
2. Søknader til Europarådets landskapspris skal framlegges av partene for ekspertkomiteene nevnt i artikkel 10. Lokale og regionale myndigheter på tvers av landegrensene og grupperinger av berørte lokale og regionale myndigheter kan søke forutsatt at de forvalter det aktuelle landskap i fellesskap.
3. Ministerkomiteen skal, etter forslag fra ekspertkomiteene nevnt i artikkel 10, fastlegge og offentliggjøre kriteriene for tildeling av Europarådets landskapspris, vedta reglene og tildele prisen.

4. Tildelingen av Europarådets landskapspris tar sikte på å oppmuntre de prisbelønte til å sikre varig vern, forvaltning og/eller planlegging av de aktuelle landskapsområdene.

Kapittel IV – Sluttbestemmelser

Artikkel 12 – Forholdet til andre regelverk

Bestemmelsene i denne konvensjon har ingen innskrenkende virkning på strengere bestemmelser om vern, forvaltning og planlegging av landskap i andre eksisterende eller framtidige bindende nasjonale eller internasjonale regelverk.

Artikkel 13 – Undertegning, ratifikasjon og ikrafttredelse

1. Denne konvensjon er åpen for undertegning av Europarådets medlemsstater. Den skal ratifiseres, godtas eller godkjennes. Ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.
2. Denne konvensjon trer i kraft på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato ti medlemsstater i Europarådet har gitt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen i samsvar med bestemmelsene i foregående nummer.
3. For en signatarstat som på et senere tidspunkt gir sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen, trer konvensjonen i kraft på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra datoen for deponering av ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokumentet.

Artikkel 14 – Tiltredelse

1. Etter at denne konvensjonen er trådt i kraft, kan Europarådets ministerkomité gjennom vedtak med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 d i Europarådets vedtekter og med enstemmighet blant de deltakerstatene som har rett til å sitte i ministerkomiteen, invitere Det europeiske fellesskap og enhver europeisk stat som ikke er medlem av Europarådet, til å tiltre konvensjonen.
2. For enhver stat som tiltrer konvensjonen eller for Det europeiske fellesskap dersom det tiltrer konvensjon, trer konvensjon i kraft på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato tiltredelsesdokumentet ble deponert hos Europarådets generalsekretær.

Artikkel 15 – Territorial anvendelse

1. Enhver stat eller Det europeiske fellesskap kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument oppgi det territorium eller de territorier som konvensjonen får anvendelse på.
2. Enhver part kan på ethvert senere tidspunkt, ved å avgi erklæring til Europarådets generalsekretær, utvide denne konvensjonens anvendelsesområde til ethvert annet territorium som oppgis i erklæringen.

Konvensjonen får virkning for et slikt territorium på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok erklæringen.

3. Enhver erklæring avgitt etter de to foregående numre, kan trekkes tilbake med hensyn til et territorium oppgitt i en slik erklæring ved å gi underretning til generalsekretæren. En slik tilbaketrekking får virkning på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 16 – Oppsigelse

1. Enhver part kan på ethvert tidspunkt si opp denne konvensjonen ved å gi underretning til Europarådets generalsekretær.
2. En slik oppsigelse får virkning på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 17 – Endringer

1. Enhver part eller ekspertkomiteene nevnt i artikkel 10 kan foreslå endringer i denne konvensjon.
2. Ethvert forslag til endring skal meddeles Europarådets generalsekretær, som skal oversende det til Europarådets medlemsstater, andre parter og til hver europeiske stat som ikke er medlem og som er blitt invitert til å tiltre denne konvensjon i samsvar med bestemmelsene i artikkel 14.
3. Ekspertkomiteene nevnt i artikkel 10 skal behandle ethvert endringsforslag og framlegge teksten som er vedtatt med tre fjerdedels flertall av partenes representanter, til vedtakelse i ministerkomiteen. Etter at forslaget er vedtatt av ministerkomiteen med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 d i Europarådets vedtekter og med enstemmighet blant deltakerstatene som har rett til å sitte i ministerkomiteen, skal teksten oversendes partene til godtakelse.
4. Enhver endring trer i kraft for partene som har godtatt den på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato tre medlemsstater i Europarådet har meddelt generalsekretæren om sin godtakelse. For en part som godtar endringen på et senere tidspunkt, trer en slik endring i kraft på den første dag i måneden etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dato nevnte part meddelte generalsekretæren om sin godtakelse.

Artikkel 18 – Underretning

Europarådets generalsekretær skal underrette medlemsstatene i Europarådet, enhver stat eller Det europeiske fellesskap dersom de har tiltrådt konvensjonen, om:

- a. enhver undertegning,
- b. deponeringen av ethvert ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsdokument,

- c. enhver ikrafttredelsesdato for denne konvensjon i samsvar med artikkel 13, 14 og 15,
- d. enhver erklæring avgitt i henhold til artikkel 15,
- e. enhver oppsigelse i henhold til artikkel 16,
- f. ethvert endringsforslag, enhver endring vedtatt i henhold til artikkel 17 og ikrafttredelsesdatoen for slik endring,
- g. enhver annen handling, underretning, meddelelse eller melding som gjelder denne konvensjon.

Som bekreftelse på dette har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i Firenze, 20. oktober 2000, i ett eksemplar på engelsk og fransk, der begge tekster har samme gyldighet, som skal deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær skal oversende bekreftede kopier til hver medlemsstat i Europarådet og til enhver stat eller Det europeiske fellesskap som eventuelt er invitert til å tiltre denne konvensjon.